

Monumentnummer*: 511988

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 13 oktober 1999
Kadaster deel/nr: 16030/3

*Monumentnaam***

Sint Jeroen

Complexnummer

511986

Complexnaam

Sint Jeroen

*Woonplaats**

Noordwijk

*Gemeente**

Noordwijk

*Provincie**

Zuid-Holland

*Straat**

van Limburg
Stirumstraat

*Nr**

26

*Toev.**

*Postcode**

2201 JP

*Woonplaats**

Noordwijk

Situering

Locatie

*Kadastrale gemeente**

Noordwijk

*Sectie**

F

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

5171

*Rijksmonumentomschrijving***

Omschrijving

Monumentale driebeukige HALLENKERK met vijfzijdige koorsluiting onder een samengesteld schild-zadeldak met leien in Rijndekking. Hoofdgefaçade (oost) met forse hoektoren onder ingesnoerde spits en boven de viering een torentje met naaldspits. Het koor (west) wordt geflankeerd door de vierhoekige Maria- en Jeroenkapel. Ter hoogte van het driezijdig uitgebouwde transept bevinden zich ingangsportalen.

Tegen de zuidgevel van de toren een doopkapel. Aan weerszijden van het koor éénlaags bouwluchamen waarin de sacristie en het mortuarium zijn ondergebracht. De gevels zijn opgetrokken in grauwe baksteen en geleed door grote spitsboogvensters en steunberen. Onder de gootlijst een omgaand gemetseld spitsboogfries. De oostgefaçade van de kerk bestaat uit een door steunberen gelede puntgevel met drie entreepartijen en een forse hoektoren. De centrale hoofdentree met dubbele deur wordt geflankeerd door twee enkele deuren. De deuren zijn gevat in

gemetselde geprofileerde portalen met zandstenen kolommetjes.

Boven de dubbele deur een drielicht van kleine glas-in-loodramen onder spitsbogen, in de bovenlichten van de enkele deuren een gemetselde tracering onder spitsboog. Verder in de gevel een groot roosvenster met natuurstenen tracering van driepasbogen en gebrandschilderde glas-in-loodramen geflankeerd door grote spitsboogvensters. Het Jeroensbeeld in de geveltop, afkomstig van atelier Cuypers in Roermond, wordt geflankeerd door rechthoekige smalle gevelopeningen en daarboven drie kleine spitsboogvensters. De toren telt vier geledingen en is op de hoeken voorzien van steunberen.

Beganegronds een deur, daarboven een spitsboogvenster en in de derde geleding rechthoekige gevelopeningen. De lantaarn is opgebouwd uit spitsbogen met bakstenen tracering en balustrade. In de zijgevels van het kerkgebouw grote spitsboogvensters met tracering en gebrandschilderde glas-in-loodramen met eenvoudig patroon. De venstertraveeën worden in het dakschild bekroond door schilddakjes met kleine dakkapelletjes. De spitsboogvensters in het koor en de zijkapellen zijn voorzien van gebrandschilderde glas-in-loodramen met figuratieve voorstellingen. Links van het noordelijke transept een slanke traptoren onder ingesnoerde spits. Tegen beide transeptarmen een entreeportaal onder afgeknot schilddakje met tuitgevel en een dubbele deur onder bovenlicht met drie spitsboogvenstertjes. In de noordgevel van de sacristie twee kleine vensters onder spitsbogen aan weerszijden van een schoorsteen. Links daarvan een plat afgedekt bouwdeel met deur en twee kleine getoogde venstertjes.

In de gevels van de sacristie en het mortuarium aan weerszijden van het koor (west) kleine vensters onder spits- en segmentbogen. Tegen de zuidgevel van het mortuarium een ingangsrisaliet met dubbele deur onder bovenlicht. Rechts daarvan een uitgebouwde gang onder lessenaardak tot aan het entreeportaal van de transeptarm. Aan deze gevel tegen de hoektoren een vijfzijdige doopkapel.

Interieur

Het schip van zes traveeën wordt geleed door grote bundelpijlers onder gepleisterde ster- en kruisgewelven met gemetselde en gepleisterde ribben. In het koor en in de zijkapellen straalgewelven. De pijlers hebben een zwart natuurstenen basement. Tegen de wit gepleisterde wanden van de zijbeuken halve bundelpijlers onder geprofileerde spitsbogen als omlijsting van de spitsboogvensters. Bankenplan (1927) op granitovloer, tegelvloeren met patroon in het koor en de zijkapellen. De vijf glas-in-loodramen met bijbelse taferelen in het koor zijn gemaakt door Atelier Löhner (Utrecht, 1903) in laatgotische trant met stijlinvloed. Het middelste glas-in-loodraam in de Mariakapel (1905) is afkomstig van hetzelfde atelier. De glas-in-loodramen (1898) in de Jeroenskapel verbeelden gebeurtenissen uit het leven van Jeroen.

Het in neogotische trant uitgevoerde altaar in de Jeroenskapel dateert uit 1898. Een beeld van Sint Jeroen van kunstenaar Jos Graven (1870) en een koperen reliekenschijn uit 1892, vervaardigd door atelier G.B. Brom uit Utrecht, zijn opgenomen in de rijk uitgevoerde houten retabel van dit altaar. Het hoofdaltaar (1902) en het Maria-altaar zijn eveneens uitgevoerd in neogotische trant met in rijk houtsnijwerk uitgevoerd retabel. De kruiswegstatie is tussen 1931-1936 geschilderd door de kunstschilder C. Dunselman. In de sacristie een neogotische wandbetimmering met vaste kasten en meubilair en een betegelde wasplaats in de stijl van de Nieuwe Kunst.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

De in neogotische trant uitgevoerde Sint Jeroen-kerk is wegens cultuurhistorische waarde van algemeen belang vanwege de functie van bedevaartskerk, als ook vanwege architectuurhistorische waarde als zeldzaam voorbeeld van een negentiende-eeuwse hallenkerk en vanwege de redelijke mate van gaafheid in hoofdvorm, materiaalgebruik en detaillering van ex- en interieur in neogotische trant, zoals onder meer de glas-in-loodramen en de altaren. Tevens is de kerk van belang in het oeuvre van Nic. Molenaar. De kerk is in hoge mate van stedenbouwkundig belang als hoofdonderdeel van het complex en vanwege de beeldbepalende situering als visuele afsluiting van het Lindenplein binnen het van rijkswege beschermde dorpsgezicht van Noordwijk-Binnen.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kerk en kerkonderdeel

Functie

Kerk